

7.4 Protestant opisuje život prvých altdorfských kapucínov

Heinrich Thomann

švagrovi Hansovi Jakobovi Wickovi

Altdorf 1582

V marci sa zdržiava zürišský mestský radca (1520 – 1592) služobne v Altdorfe. Zwinglián podáva správu o novom ráde svojmu švagrovi, ktorý spôsobí vo Grossmünsteri. Podáva tu skeptický obraz – miestami s dešpektom, niekedy neutrálne, o tom, čo mu povedal jeho hostinský alebo ľudia z Altdorfu o spôsobe života bratov: (ide tu o) vonkajší pohľad, ktorý vypovedá o neslýchanej novej prísnosti, ktorú žili títo noví rehoľníci, a o dojmoch, ktoré zanechali v ľuďoch.¹

9686 V Altdorfe, v hlavnom mieste Uri, chcú postaviť nový kláštor pre nižšie menovaný rád. Piesok a kamene sú už na mieste, kde ho chcú postaviť. V Uri sú už dvaja mnísi alebo nejakí čudní pokrytci, ktorým pripisujú svätý spôsob života. Obyvatelia im hovoria „kapočíni“, iní „kapocíni“ - vlastne by ich mali volať tak, ako volá zo žartu majster Hans Schmidli u nás v Zürichu dobrých spoločníkov.² Ich patrón má byť sv. František.

Nosia až po päty siahajúce šaty hlinenej farby z drsnej, jednoduchej látky s veľkými širokými rukávmi, ktoré majú pripevnené na sebe opaskom alebo povrazom, a veľkú špicatú kapucňu na hlave. Sťahuje sa dozadu, takže im potom leží na chrbte, keď chcú mať hlavu bez pokrývky. Nesmú nosiť košele, ani používať látky z plátna alebo grádlu.³ Nenosia topánky, ale takú vec omotanú okolo nôh a chodidiel.

Keď sme videli tieto maškary z nášho hostinca, povedal nám hostinský, čo stálo za zmienku. Má ísť o najprísnejší rád, ktorý v kresťanstve existuje. Nesmú nič vlastniť, nesmú tiež žobrať alebo si pýtať, od nikoho nič žiadať, ale majú byť spokojní s tým, čo im z dobrej vôle dajú, jedlo, pitie alebo peniaze. Ješť a piť nesmú, koľko chcú, ale len toľko, čo je potrebné na živobytie. Čo zvýši z obdržaných almužien v podobe jedla, nápojov alebo peňazí, nesmú skladovať alebo si nechať v skriniach, alebo ich musia hneď z Božej vôle rozdeliť medzi chudobných ľudí.

Počas celého roka sa musia často postiť. Nespávajú na posteliach, ale na tvrdých laviciach s dreveným klinom namiesto vankúša. Nesmú spať dlhšie ako dve hodiny. Starší z tých dvoch má mať grófsky alebo kniežací pôvod, nosí obrovskú čiernu bradu. Ten druhý, objemný tučný muž má pochádzať tu z Uri.⁴

Podľa informácií nášho hostinského odkázal 1200 korún z dedičstva po otcovi na stavbu kláštora, zvyšok, okolo 3000 korún zanechal svojim najbližším dedičom. Na stavbu venovala všetok svoj majetok aj jedna stará žena, a každý deň stále niekto prispieva. Niekto z okolia Zürichu sa tiež zaviazal, že vstúpi do tohto rádu, počas pôstu

¹ Túto časť preložil Rainald Fischer zo švajčiarskej provincie. Allemanská verzia sa nachádza v *I Frati Cappuccini*. 4, 724 – 728.

² Gute Gesellen

³ Ide o hustú ľanovú alebo bavlnenú tkaninu s väzbou tvoriacou pozdĺžne pružky.

⁴ František de Sermondi mal aristokratický pôvod. Tým domácim sa tu myslí brat klerik Sebastián, ktorý vstúpil do milánskej provincie, pôvodne ale pochádzal z Altdorfu.

ho oficiálne prijímú. Nikto mi ale nevedel povedať, ako sa volá a kde býva, má ísť o nejakého sluhu atď.

Ten starší sa naučil už tak dobre po nemecky, že už minulú nedeľu, na fašiangovú nedeľu,⁵ mal peknú kázeň. Bola to jeho prvá kázeň. A stále sa o tejto nádhernej kázni hovorí – je veľa žiab v jednom potoku.⁶ Na koniec vraj povedal, že im to musí takto stačiť, a nabudúce bude kázať lepšie a vysvetlí im to presnejšie.

Suma summarum, na týchto dvoch pokrytcoch je sväté všetko. Neveril by som, že si ich tak veľmi vážia, keby som na vlastné oči nevidel, že ich tak úctivo zdravili Amman Schmid,⁷ rytier Roll a iní správcovia krajiny ako aj ľudia, ktorých nepoznám, a že sa pred nimi ukláňali skoro až po zem.

⁵ Prvá nedeľa po Popolcovej strede.

⁶ Cenné svedectvo o Františkovej prvej kázni: po siedmich mesiacoch sa dokázal po nemecky tak dobre vyjadrovať, že sa mohol ujať verejného účinkovania.

⁷ Jost Smid, zvaný Veľký: r. 1550 povýšený do šľachtického stavu ako vyslanec pri cisárskom dvore Karola V. Správca 1565 – 67, 1573 – 75, 1581 – 82, aj poslanec snemu. Zomrel tri mesiace po odoslaní tejto správy ako najbohatší muž Uri: HBLs. 6, 208.